

Проект фінансується
Європейським Союзом

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВДА

ІНСТИТУТ
РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Проект «Контроль громадськості за реформуванням енергетичного сектора на регіональному рівні в контексті виконання угоди про асоціацію між Україною та ЄС»

АНАЛІЗ ІСНУЮЧОГО СТАНУ **В СФЕРІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА** **ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ у** **ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ВИКОНАННЯ 1-ГО ЕТАПУ ПРОЕКТУ «КОНТРОЛЬ
ГРОМАДСЬКОСТІ ЗА РЕФОРМУВАННЯМ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРА НА
РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ В КОНТЕКСТІ ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ
МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС**

(за грантовою угодою «РФР-8-2018 від 26 січня 2018р.)

м.Львів
Березень 2018р.

Цей аналітичний звіт підготований в рамках проекту "Просування реформ в регіони" за сприяння Європейського Союзу (<http://ec.europa.eu/europeaid>), який реалізується Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій та "Європейською правдою"

ВСТУП

Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом вимагає від державних органів національного, регіонального та місцевого рівня реформаторських дій у всіх секторах суспільного господарства. Відповідно до угоди Україна взяла на себе ряд зобов'язань з забезпечення енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії. Зокрема Ст.338 визначено наступні цілі та напрямки співпраці України та ЄС:¹

- сприяння енергоефективності та енергозбереженню, у тому числі шляхом формування політики щодо енергоефективності та структури права і нормативно-правової бази;
- розвиток та підтримка відновлюваної енергетики з урахуванням принципів економічної доцільності та охорони навколишнього середовища, а також альтернативних видів палива;
- просування Механізму спільного запровадження Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату 1997 року з метою зменшення викидів парникових газів шляхом реалізації проектів у сфері енергоефективності та відновлюваної енергетики;
- науково-технічне співробітництво та обмін інформацією з метою розвитку та удосконалення технологій у сфері виробництва енергії, її транспортування, постачання та кінцевого споживання, особливу увагу приділяючи технологіям енергоефективності та екологічно безпечним технологіям.

Вимоги щодо енергоефективності в ЄС визначаються рядом директив, базовими з яких є Директива з енергоефективності (ЄС 2012/27/EU), Директива з енергоспоживання будівель (2002/91/EU-EPBD та 2010/31/EU), Директива зі збільшення частки використання відновлюваних джерел енергії (2009/28/EU), Директива з екодизайну (екологічно орієнтоване проектування продукції – 2005/32/EU та 2009/125/EU), Директиви з маркування енергетичної продукції (1992/75/EU та 2010/30/EU) та р.ін.

Спроби вирішення проблеми підвищення енергетичної ефективності в Україні робилися продовж досить значного періоду часу. Розроблено велику кількість нормативно-правових актів різного рівня (більше 250 актів), запропоновано безліч заходів, у тому числі і з врахуванням досвіду європейських країн.²

Угода про асоціацію на пряму не визначає зобов'язань регіональних органів влади з реформування енергетичного сектора. Їх діяльність організується відповідно до положень чинних нормативно-правових актів центрального рівня. Одночасно в межах своїх повноважень та бюджетних можливостей, які значно розширилися в зв'язку процесами децентралізації, територіальні органи влади можуть сприяти реалізації заходів з енергоефективності на місцях, реалізуючи власні ініціативи.

Зменшення енергетичної незалежності території та, відповідно, підвищення якості життя населення, залежить не тільки від дій влади, але і від позиції громадськості. Саме рівень енергоощадливості та питома вага відновлювальних джерел енергії (ВДЕ) в її виробництві на сьогодні є тими індикаторами, які визначають привабливість території для проживання і економічної діяльності. Інтерес регіональних та місцевих громад полягає в тому, щоб примусити органи влади використати всі наявні можливості території для забезпечення енергоефективності та ВДЕ. Засобом, який дозволяє це зробити є громадський моніторинг діяльності органів влади з реформування енергетичного сектора регіону з врахуванням виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

---

¹ http://parlament.org.ua/upload/docs/final_1.pdf

² <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/energoefekt-b40dc.pdf>

Предметом моніторингу є система запропонованих індикаторів з енергоефективності та ВДЕ та їх динаміка з врахуванням впровадження запропонованих в процесі моніторингу заходів.

Даний аналітичний звіт є підсумком роботи ГО «Інститут Регіонального Розвитку» за 1-им етапом проекту «Контроль громадськості за реформуванням енергетичного сектора на регіональному рівні в контексті виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС» і містить аналіз існуючих регулювань регіонального рівня та існуючого стану в сфері енергоефективності та альтернативних джерел енергії в 5-и областях Західної України: Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Тернопільській та Чернівецькій.

2.1. Аналіз нормативно-правової бази та проектів з енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії

Стратегії

Стратегія розвитку Івано-Франківської області на період до 2020р. (рішення облради №1401-32/2014 від 17.10.2014р.)¹ передбачає досягнення наступних стратегічних цілей:

- 1) стійкий розвиток економіки;
- 2) розвиток туристично-рекреаційної сфери;
- 3) розвиток сільських територій;
- 4) розвиток людського капіталу.

Складовою досягнення цілі 1. «Стійкий розвиток економіки» є операційна ціль 1.3 «Забезпечення енергоефективності». Виділення операційної цілі в числі пріоритетів регіонального розвитку обумовлена проблемністю енергетичної сфери, зокрема критично низьким рівнем енергоефективності (енергетичні параметри) житлових та громадських будівель (близько 270 кВт.год/кв. м). Тому пріоритетами політики енергоефективності на період до 2020 визначено забезпечення енергозбереження в житловому секторі та бюджетних установах.

«Забезпечення енергоефективності» передбачається досягнути через розв'язання 2-х комплексних завдань – підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами та підтримка альтернативної енергетики

Завдання та сфери реалізації проектів відповідно до Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020р.

Завдання	Можливі сфери реалізації проектів
1.3.1. Підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами	запровадження системи енергоменеджменту за стандартом ISO 50001 в установах бюджетної сфери; оптимізація магістральних мереж в системах теплопостачання міст регіону; формування бази даних наявності відновлюваних джерел енергії з врахуванням їх географічного розташування; термореновація будівель соціальної сфери, житлових будинків (на засадах дольової участі мешканців) з метою зменшення питомих витрат теплової енергії для потреб опалення; розроблення системи матеріального стимулювання процесів ефективного використання та економії паливно-енергетичних ресурсів, впровадження інноваційних розробок.
1.3.2. Підтримка альтернативної енергетики	<ul style="list-style-type: none"> • проведення заміни існуючих вугільних та газових котлів на котли на біомасі в бюджетній сфері та комунальній теплоенергетиці; • встановлення сонячних колекторів для підігріву води для потреб гарячого водопостачання в закладах бюджетної сфери, приватних будинках; • впровадження теплових насосів, електричного теплоаккумуляційного обігріву та гарячого водопостачання; • побудова та розвиток в регіоні біопаливного кластеру(ів), який би дозволив створити стійку систему із вирощування енергетичних культур, заготівлі, переробки та кондиціонування лісової, сільськогосподарської та енергетичної біомаси, мережі складів проміжного зберігання кондиційної біомаси, доставки її споживачам та переробки біомаси на теплову та електричну енергію із системою збору та утилізації золи; • розроблення та впровадження механізму фінансування альтернативних технологій з отримання електроенергії, використання біопалива (з відходів) та інших джерел, що мають перспективний потенціал; • розроблення комплексу заходів щодо стимулювання і використання відновлюваних джерел енергії, відходів у теплопостачанні, комбінованому виробництві теплової та електричної енергії;

¹ <http://www.if.gov.ua/page/19310>

Розпорядженням голови Івано-Франківської ОДА від 29.05.2015р. № 359 було схвалено план заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року. План заходів з реалізації у 2018-2020 роках Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року перебуває на стадії розробки.

В рамках реалізації завдань з «Забезпечення енергоефективності» Стратегії розвитку передбачалася реалізація 6-и проектів.

Проекти з енергоефективності за Планом заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року¹

Проекти	Роки			
	2015р.	2016р.	2017р.	Разом
Покращання матеріально-технічної бази комунального підприємства в сфері енергозбереження та енергоефективності (Старолисецьке ЖКГ, альтернативна енергетика)	1200	800	-	2000
Створення прикарпатського калібрувального центру лічильників газу на природному газі (облік газу)	3800	1100	100	5000
Створення демонстраційно-промоційного центру альтернативних джерел тепlopостачання на базі ДП «Лісекоцентр» (Богородчанський р-н, альтернативна енергетика)	1300	900	600	2800
Розробка Концепції забезпечення біопаливом об'єктів бюджетної сфери місцевого підпорядкування (в рамках біопаливного кластеру)				б/бюджету
Реконструкція вуличного освітлення в населених пунктах області з використанням енергії сонця (м. Косів, альтернативна енергетика)	100	600	800	1500
Стратегічна оцінка використання відновлюваних джерел енергії в області з врахуванням туристично-рекреаційного розвитку регіону	75	75	75	225
Розширення кластерної моделі тепlopостачання бюджетних установ м. Долина на базі місцевих альтернативних джерел енергії	500	4550	-	5050
Разом:	6975	8025	1575	16575

Виконання Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року²

Проекти	Роки			
	2015р.	2016р.	2017р. (9 місяців)	Разом
Проекти з досягнення операційної цілі 1.3. «Забезпечення енергоефективності»	1000	1729,0	7748,9**/ 1820,9	10477,9/4549,9
<i>Проекти не передбачені Стратегією та Планом (реалізовані)</i>		4821,4		x
<i>Проекти не передбачені Стратегією та Планом (не завершені)*</i>		23585,8		x
Разом:	1000	30136,2	7748,9**	x

*Оціночна вартість проектів 536886, 3 тис.грн.

**В чисельнику сума враховує проект будівництва газопроводу Надвірна-Ланчи (5928,0 тис.грн.), в знаменнику дана сума не врахована.

¹ http://www.if.gov.ua/files/Plan_zahodiv_2020.pdf

² <http://www.if.gov.ua/news/35848>

Аналіз виконання проектів, передбачених Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року показав наступне:

- планові завдання та фактичне їх виконання мають значні розбіжності;
- на практиці ініціюється та реалізується ряд проектів, які націлені на досягнення стратегічної операційної цілі «Забезпечення енергоефективності», що не передбачені планом;
- фінансування проектів не відповідає запланованим періодам (наприклад, грошу на проект по виділені у 2017р. (планувалося 2015-2016рр) та запланованим сумами (фактичні суми є меншими)¹.

Комплексні програми

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Івано-Франківської області (рішення облради № 764-20/2018 від 16.02.2018) в комплексі завдань регіонального розвитку визначає і завдання в сфері енергоефективності та енергоощадливості. Даний документ розробляється за структурою, яка передбачає визначення напрямків розвитку у плановому році. Програмою на 2018р. в сфері енергоефективності та відновлювальної енергетики визначені наступні завдання:

- реалізація заходів, передбачених цільовими програмами з енергоефективності та енергозбереження;
- переведення паливних господарств на використання альтернативних видів палива;
- запровадження автономних систем електроопалення і водопідігріву акумуляційного типу у закладах бюджетної сфери;
- модернізація систем освітлення об'єктів соціальної сфери із заміною джерел освітлення на більш енергоефективні (світлодіодні джерела), впровадження системи підтримки сталої освітленості в залежності від рівня природної освітленості, автоматичних вимикачів освітлення в приміщеннях із періодичним перебуванням людей та встановлення сонячних батарей із акумуляцією електроенергії;
- створення дієвої системи регіонального управління у сфері енергоефективності;
- впровадження систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах області.

Цільові програми

Програма енергозбереження для населення Івано-Франківської області на 2015-2018 роки (рішення облради №1836-39/2015 від 16.10.2015р.)² ставить за мету створити сприятливі умови для населення області щодо зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів впродовж 2015-2018 років. Механізм, закладений програмою і конкретизований Порядком використання коштів обласного бюджету на виконання програми енергозбереження для населення Івано-Франківської області на 2015-2018 роки (розпорядження голови ОДА №778 від 16.11.2016р.) , передбачає часткове відшкодування відсоткових ставок за залученими в кредитно-фінансових установах коротко- або середньостроковими кредитами на впровадження енергозберігаючих заходів, що надаються населенню (фізичним особам, ОСББ, ЖБК). Компенсується:

- 15 відс. річних у національній валюті - за кредитами, отриманими на заходи з енергозбереження;

---

¹ Станом на 12.03.2018р. відсутній звіт про результати реалізації проектів, визначених Планом заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року та не затверджено план заходів з реалізації у 2018-2020 роках Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року.

² http://www.orada.if.ua/fileadmin/documents/Rishennja/06_39/1836-39.pdf

- 20 відс. - за кредитами, отриманими на заходи, які орієнтовані на використання альтернативних до газу джерел енергії.

Часткове відшкодування відсотків за кредитами здійснюється на впровадження таких енергозберігаючих заходів:

- утеплення стін будинків, підлоги, горищ та дахів;
- встановлення рекуператорів тепла;
- встановлення та заміна вікон та віконно-балконних конструкцій;
- встановлення та реконструкція електроопалення за енергозберігаючими технологіями;
- встановлення та реконструкція індивідуальних систем опалення;
- встановлення вентиляційних систем.

Відшкодування відсотків передбачається здійснювати за рахунок коштів обласного і місцевих бюджетів на підставі генерального договору про співробітництво між головним розпорядником коштів та кредитно-фінансовою установою шляхом перерахунку головним розпорядником бюджетних коштів на рахунок відповідної кредитно-фінансової установи, яка у свою чергу розподіляє ці кошти на поточні рахунки позичальників.

Для фінансового забезпечення заходів програми планується об'єднувати всі доступні джерела ресурсів – обласний та місцеві бюджети, кредитні ресурси, кошти населення та інші джерела. Бюджетні призначення для реалізації заходів програми визначаються щорічно при формуванні обласного та місцевих бюджетів.

Аналіз механізму програми дозволяє виділити 2-а аспекти, які підвищують її дієвість у сфері забезпечення енергоефективності та енергоощадливості:

1) програма конкретизує механізм відшкодування відсотків за кредитами, отриманими ОСББ, ЖБК;

2) кошти, виділені на реалізацію програми передбачається використати за 3-а напрямками заходів:

- відшкодування частини відсоткової ставки за кредитами, отриманими населенням (фізичними особами, ОСББ, ЖБК) на заходи з енергозбереження;
- популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження, підвищення громадського освітнього рівня у цій сфері;
- організаційні заходи по супроводу програми.

Ці аспекти дозволяють не тільки запровадити передбачений програмою механізм відшкодування відсотків, а й формують умови для залучення до реалізації Програми широкого кола зацікавлених суб'єктів.

За паспортними даними на фінансування програми було виділено на 2017р. та 2018р. по 1200тис.грн. за ідентичною структурою (тис.грн.):

	2017р.	2018р.
Відшкодування частини відсоткової ставки за кредитами, отриманими населенням (фізичними особами, ОСББ, ЖБК) на заходи з енергозбереження	1000	1000
Популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження, підвищення громадського освітнього рівня у цій сфері	100	100
Організаційні заходи по супроводу програми	100	100
Всього:	1200	1200

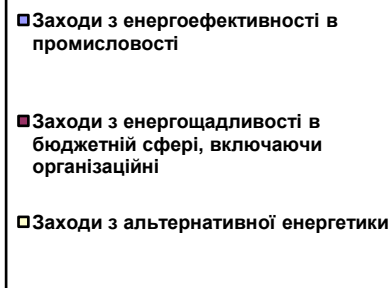
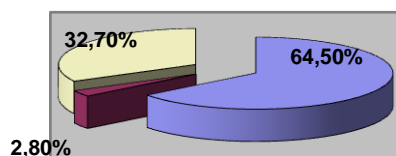
Станом на 01.01.18 року в області видано 5057 «теплих» кредитів, які впровадили енергоефективні заходи на суму майже 124,0 млн. гривень. Кількість учасників програми збільшилась у порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 32 відсотки. В рамках обласної програми відшкодування частини відсотків за «теплыми» кредитами з обласного бюджету використано кошти в сумі 1,0 млн. гривень.

Регіональна цільова програма енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії області на 2016-2020 роки (рішення облради №230-5/2016 від 10.06.2016.)¹. Основним завданням Програми є модернізація існуючого теплогенеруючого обладнання, заміна застарілих котлів і реконструкція малоефективних котлів, впровадження енергозберігаючих заходів на діючому обладнанні, впровадження новітніх технологій (когенераційних установок, теплових насосів, індивідуальних теплових пунктів), введення в енергобаланс місцевих та альтернативних видів палива, напрацювання нових технологічних схем і технічних рішень на пілотних об'єктах, термореновація будівель та споруд, поступовий перехід на попередньо ізольовані труби в теплових мережах, використання енергії сонця.

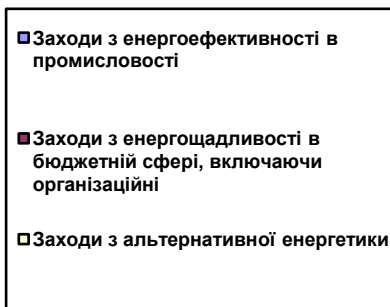
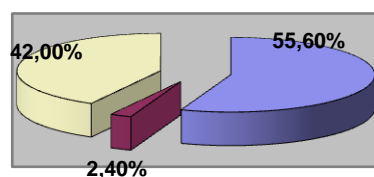
Шляхами розв'язання проблеми є заходи, які об'єднані в наступні групи:

- 1) заходи з енергоефективності технічного (технологічного) характеру в промисловості;
- 2) заходи технічного (технологічного) характеру у бюджетній сфері;
- 3) заходи організаційного характеру;
- 4) заходи, спрямовані на оптимізацію паливного балансу регіону, зокрема, шляхом запровадження систем електроопалення і водопідігріву акумуляційного типу та технологій з використанням альтернативних та відновлюваних джерел енергії.

Кожна група заходів підтверджується їх розшифровкою з визначенням змісту, місця, термінів, сум та джерел фінансування. Заходи 1-ої та 4-ої груп додатково підтверджуються значеннями термінів окупності, сумою економічного ефекту та показниками економії паливно-енергетичних ресурсів.

Структура фінансування за групами запланованих заходів за Регіональною цільовою програмою енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії області на 2016-2020 роки

¹ http://www.orada.if.ua/fileadmin/documents/Rishennja/2015-2020/07_05/230-5-.pdf

Структура економії ресурсів в розрізі груп запланованих заходів за Регіональною цільовою програмою енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії області на 2016-2020 роки

Програма передбачає залучення до її фінансування всіх можливих джерел. Ставка робиться на власні кошти підприємств на залучені джерела, що є проблематичним з огляду на нинішній фінансовий стан підприємств та доступність залучених джерел. Фінансування є нерівномірним за роками Програми – більш-менш рівномірними є суми, які передбачається виділяти з обласного бюджету.

Джерела фінансування Регіональної цільової програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії області на 2016-2020 роки

Джерела фінансування	Очікувані обсяги фінансування, тис. грн	У тому числі за роками				
		2016	2017	2018	2019	2020
Державний бюджет	86 200,4	29 625,4	4 930,0	50 770,0	875,0	-
Місцевий бюджет	15 769,6	12 828,9	2 225,7	388,0	327,0	-
Обласний бюджет	133 651,1	26 055,1	23 250,0	25 496,0	29 050,0	29 800,0
Власні кошти підприємств	2 897 740,1	966 779,0	933 894,6	22 620,0	947 536,5	26 910,0
Інші залучені	1 277 596,1	17 596,1	-	-	-	1260 000,0
	4 410 957,3	1 052 884,5	964 300,3	99 274,0	977 788,5	1316 710,0

Програма має певні особливості в організації фінансування з обласного бюджету:

- заходи технічного (технологічного) характеру в бюджетній сфері області на 2016-2020 роки будуть фінансуватись з обласного бюджету за умови співфінансування заходів з місцевих бюджетів, не менше 50%;
- обсяг фінансування з обласного бюджету для реалізації заходів Програми визначається щорічно, виходячи із можливостей його дохідної частини;
- 30% видатків від обсягів фінансування Програми з обласного бюджету спрямовується на потенціал відновлюваних джерел енергії (теплову енергію землі, сонячну, вітрову енергії та інше).

Програма є реформаторською за своїми цілями та змістом, проте в певній мірі проблематичною в плані забезпечення фінансовими ресурсами. Підтвердженням є бюджетні витрати на реалізацію програми в 2017 та 2018рр. В 2017р. з обласного бюджету було профінансовано кошти в розмірі 1,74 млн. гривень, які скеровано на заходи з термореновації приміщень, а саме заміну віконних конструкцій та входних дверей у закладах бюджетної сфери області. В 2018р. бюджетні призначення становлять 1600 тис. грн. (1100 – термореновація приміщень, 500 тис. грн. - проведення фахового енергоаудиту, енергообстеження установ бюджетної сфери).

Певні маркетингові передумови для реалізації програми забезпечені представленням на сайті облдержадміністрації переліку та характеристик об'єктів бюджетної сфери¹ з метою запровадження ЕСКО-механізму.

Регіональна цільова програма впровадження в області III фази проекту ЄС/ ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» на 2015-2018 роки (рішення облради № 1598-35/2015 від 23.04.2015)². Програма розроблена на виконання зобов'язань області за

¹ <http://www.if.gov.ua/news/37484>

² http://www.orada.if.ua/fileadmin/documents/Rishennja/06_35/1598-35.pdf

підписаною 8 жовтня 2014 року Угодою про партнерство між Івано-Франківською обласною державною адміністрацією, Івано-Франківською обласною радою та Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) щодо реалізації III фази проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» (далі – Проект МРГ)». Одним із завдань, визначених Програмою є підвищення енергоефективності на місцевому рівні. Програма передбачає участь обласного бюджету у спів фінансуванні мікропроектів з енергоефективності, яким надається грандова допомога коштом Проекту МРГ до 75% для енергоефективних. За рахунок обласного бюджету покривається до 10 відсотків від суми мікропроекту, решта за рахунок місцевих бюджетів та коштів громад.

Орієнтовні обсяги фінансування Регіональної цільової програми впровадження в області III фази проекту ЄС/ ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» на 2015-2018 роки по співфінансуванню енергоефективних мікропроектів громад, тис.грн.

Роки	Всього	В т.ч.		
		Обласний бюджет	Інші місцеві бюджети	Інші джерела
2015	1850,0	200,0	200,0	1450,0
2016	1387,5	150,0	150,0	1087,5
2017	462,5	50,0	50,0	362,5

Програмою передбачається реалізація не менше 8 енергоефективних мікропроектів громад. Це відповідно сприяє енергоефективності, хоча має точковий характер і для обласної системи енергоефективності є цінним в плані застосування передового досвіду реалізації подібних проектів.

Регіональна цільова програма зовнішнього освітлення селищних та сільських населених пунктів області до 2020 року (рішення облради № 53-2/2015 від 25.12.2015.)¹. Основними завданнями Програми є: підвищення ефективності та надійності функціонування мереж зовнішнього освітлення селищних та сільських населених пунктів, забезпечення утримання, належного функціонування та збереження освітлювальних приладів на території об'єктів благоустрою, впровадження енергозберігаючих технологій та обладнання, будівництво нових мереж.

Протягом передбаченого періоду реалізації Програми (2016-2020рр) передбачається проведення комплексних робіт з облаштування мереж зовнішнього освітлення:

- 1) встановлення світлоточок:
  - встановлення ламп з покращеними показниками світловіддачі;
  - використання нового виду або типу світильників для покращення світлового потоку;
- 2) будівництво мереж зовнішнього освітлення:
  - влаштування та заміна опор;
  - при необхідності заміна певних ділянок повітряних та кабельних ліній електромережі;
- 3) заміна обладнання:
  - заміна автоматики та пускорегулюючої апаратури;
  - встановлення сучасних приладів обліку електроенергії, диференційованих за годинами доби (електронні двотарифні лічильники активної енергії прямого включення), та дотримання режимів споживання електричної енергії, які відповідають періодам дії «нічного» тарифу, відповідно до вимог діючих нормативних актів.

¹ http://www.orada.if.ua/fileadmin/documents/Rishennja/2015-2020/07_02/0053-02.pdf

Реалізацію заходів Програми планується здійснювати за рахунок обласного та місцевих бюджетів, інших джерел фінансування. Традиційно бюджетні призначення для реалізації заходів Програми передбачаються щорічно при формуванні обласного бюджету, виходячи з можливостей його дохідної частини, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування.

Особливістю фінансування заходів з обласного бюджету є виконання умови їх співфінансування з відповідного місцевого бюджету в розмірі, що повинен становити не менше 30 відсотків від запланованого цьому бюджету обсягу асигнувань на рік, незалежно від наявності освітлення у населеному пункті (початковий варіант).

Відповідно до рішення від 22.12.2017. № 736-19/2017, яким уточнені розміри фінансування Програми на її реалізацію планується скерувати за 5-ть років 12250 тис.грн. (без врахування інших джерел) і змінено частку місцевих бюджетів у загальному обсягові.

Фінансування регіональної цільової програми зовнішнього освітлення селищних та сільських населених пунктів області до 2020 року, тис.грн.

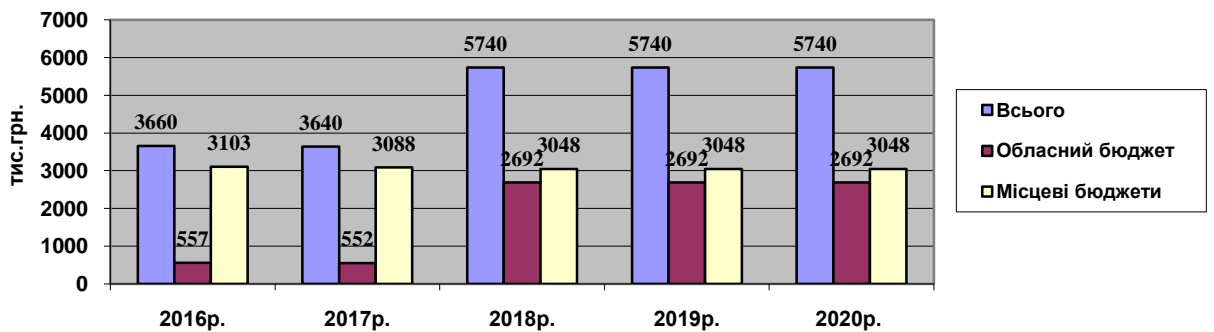
Роки	Всього	в т.ч.	
		обласний бюджет	місцеві бюджети
2016р.	2000	1500	500
2017р.	2200	1650	550
2018р.	2600	2000	600
2019р.	2650	2000	650
2020р.	2800	2100	700

Проблемним аспектом реалізації завдань Програми є її виконання в рамках можливих бюджетних ресурсів, що відповідно не дозволяє повністю подолати проблему, на розв'язання якої і націлена дана програма. Програмою не передбачені механізми залучення коштів з інших, крім бюджетних, джерел.

Обласна програма «Теплий заклад культури Прикарпаття» на 2016-2020 роки (рішення облради № 46-2/2015 від 25. 12. 2015)¹ є продовженням аналогічної програми, яка реалізовувалася в 2011-2015рр. Метою Програми є: реалізація державної політики щодо поліпшення матеріально-технічної бази закладів культури; оснащення закладів культури економним опаленням та створення належних умов для творчої діяльності працівників культури та нормативного температурного режиму відвідувачам під час проведення масових культурно - мистецьких заходів.

Фінансове забезпечення виконання заходів Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів обласного і місцевих бюджетів, виходячи із можливостей їх дохідної частини. За рішенням облради № 680-19/2017 від 08.12.2017. в фінансове забезпечення програми внесені зміни, відповідно до яких на заходи програми з енергоощадливості планується скерувати 24520 тис.грн. (початково планувалося 18070 тис. грн.), в т. ч. з обласного бюджету 9185 тис.грн.

¹ http://www.orada.if.ua/fileadmin/documents/Rishennja/2015-2020/07_02/0046-02.pdf

Фінансування обласної програми «Теплий заклад культури Прикарпаття» на 2016-2020 роки (за уточненими даними)

Заходами з енергоефективності, на які планується скерувати кошти програми є:

- встановлення котлів на твердому паливі;
- заміна вікон, дверей;
- придбання котлів;
- заміна системи опалення;
- реконструкція системи опалення;
- ремонт системи опалення.

Механізм фінансування програми передбачає виконання більшості робіт на об'єктах культури і мистецтв господарським методом із залученням позабюджетних коштів і коштів спонсорів. Це певним чином обмежує масштаби реалізації програми і не дозволяє подолати проблему організації діяльності закладів культури в осінньо-зимовий період.

Міжнародні проекти

Проект ПРООН «Місцевий розвиток орієнтований на громаду»¹

Спільний проект ПРООН/ЄС «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» (МРГ) – це довготривала і комплексна ініціатива зі зміцнення потенціалу, спрямована на пропагування сталого місцевого розвитку в Україні. Проект підтримує врядування за участі громад та ініціативи, впроваджені громадами, щоб покращити умови проживання людей у сільській і міській місцевості по всій країні. МРГ приділяє особливу увагу відновленню соціальної та комунальної інфраструктури у пріоритетних сферах охорони здоров'я, екології, управління водними ресурсами, покращення управління житловим сектором, енергоефективності і місцевого економічного розвитку.

Україна і Європейська комісія уклали Угоду про фінансування цього Проекту 31 травня 2011 року. Тривалість проекту:

- Фаза I – 03.09.2007 – 05.06.2011,
- Фаза II – 06.06.2011 – 30.06.2015,
- Фаза III – 01.07.2015 – по сьогодні.

В рамках другої фази проекту Івано-Франківська область отримала 1,7 млн. грн. мікрогрантів на реалізацію 11 проектів в сфері енергоефективності та енергозбереження. На сьогодні затверджено 16 проектів хоча кінцева вартість грантів не визначена. Більшість

¹ <http://cba.org.ua>

проектів стосуються підвищення енергоефективності навчальних та лікарняних закладів та встановлення вуличного освітлення на сонячних батареях¹.

Проект ЄС «Угода мерів схід»²: 2016 – 2020 роки

Проект надає підтримку муніципалітетам в країнах Східного партнерства в сфері розробки та реалізації планів дій по стійкому енергетичному і кліматичному розвитку (SECAPs).

Загальний бюджет проекту 4,5 млн. Євро.

В Івано-Франківській області на сьогодні в рамках проекту підписано п'ять угод для муніципалітетів:

- Тисмениця;
- Печеніжін;
- Тлумач;
- Івано-Франківськ;
- Долина.

Східноєвропейське партнерство з питань енергоефективності та екології (E5P)³

E5P – багатоцільовий донорський фонд в 180 млн. Євро, заснований в 2009 році для стимулювання інвестицій в реалізацію муніципальних програм в сфері підвищення енергоефективності і охорони оточуючого середовища в регіоні східного партнерства.

В Івано-Франківській області на сьогодні в рамках E5P реалізується(но) два проекти:

Енергоефективність в громадських будівлях Івано-Франківська: дата затвердження 12.07.2015. Виконавець НЕФКО. Передбачається проведення енергозберігаючих заходів в 51 бюджетному закладі.

Загальна вартість: 8,00 млн. Євро:

з них

кредит: 5,00 млн. Євро;

грант: 2,40 млн. Євро.

Другий етап Програми «Демо Україна»: дата затвердження 11.11.2011. Виконавець НЕФКО.

Загальна вартість 24,50 млн. Євро:

з них

Кредит 8.00 млн. Євро

Грант 1,15 млн. Євро

Донорські проекти⁴:

Реалізація енергоефективних заходів міста Долина:

Період реалізації; 08.02.2012 - 08.04.2013.

Мета проекту: здійснення енергоефективних заходів в муніципальних будівлях міста Долина.

Загальна вартість: 115183 Євро.

Донор: Європейський Союз

---

¹ <http://cba.org.ua/en/micro-projects-map>

² <http://www.soglasheniemerov.eu>

³ <http://ukraine-ru.e5p.eu/projects/>

⁴ <http://openaid.gov.ua>

Виконавець: Благодійний фонд громади міста Долина (код згідно з ЄДРПОУ 37209400)
Реципієнт: Долинська районна державна адміністрація, відділ культури (код згідно з ЄДРПОУ 02228380), відділ освіти (код згідно з ЄДРПОУ 02143519); Долинська міська рада (код згідно з ЄДРПОУ 04054317); Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України

Вектор енергозбереження

Період реалізації: 08.02.2012 - 08.04.2013.

Мета проекту: стимулювання активної молоді Івано-Франківської області та Люблінського воєводства Польщі до ініціювання та впровадження молодіжних інновацій та транскордонної співпраці в сфері енергозбереження

Загальна вартість: 22089,05 Євро

Донор: Європейський Союз

Виконавець: Громадська організація «Агентство розвитку приватної ініціативи» (код ЄДРПОУ 25925512)

Реципієнт: Івано-Франківська обласна державна адміністрація

Реконструкція та модернізація системи централізованого теплопостачання міста Івано-Франківська

Період реалізації: 08.02.2012 - 08.04.2013.

Мета проекту: надання якісних послуг теплопостачання та гарячого водопостачання.

Загальна вартість: 3600000 Євро.

Донор: Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР)

Виконавець: Державне міське підприємство «Івано-Франківськтеплокомуненерго» Івано-Франківської міської ради; ЗАТ «ENERSTENA» (Литва)

Реципієнт: Державне міське підприємство «Івано-Франківськтеплокомуненерго» Івано-Франківської міської ради

Реконструкція та модернізація системи централізованого теплопостачання міста Івано-Франківська

Період реалізації: 14.12.2015 - 13.12.2017

Мета проекту: забезпечення реалізації проекту та нагляд за виконанням договорів.

Загальна вартість: 285000 Євро

Донор: Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР)

Виконавець: SEURECA

Реципієнт: Державне міське підприємство «Івано-Франківськтеплокомуненерго» Івано-Франківської міської ради

Підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери міста Івано Франківська

Період реалізації: 15.08.2016 - 31.12.2018

Мета проекту: утеплення комунальних закладів міста.

Загальна вартість: 1470000 Євро

Виконавець: Івано-Франківська міська рада

Реципієнт: Івано-Франківська обласна державна адміністрація

Зменшення енергоспоживання та викидів CO2 в секторі багатоквартирних житлових будинків міста Долина

Період реалізації: 01.01.2015 - 30.04.2018

Завдання проекту:

1) Створення, укомплектування навченим персоналом та обладнанням і забезпечення системної діяльності нового інструменту для реалізації міського ПДСЕР – комунального Центру енергетичного аудиту при КП «Управління комунального майна».

2) Впровадження засад державно-приватного партнерства для реалізації ПДСЕР міста через солідарну фінансову участь місцевої влади та мешканців в термомодернізації багатоквартирного житлового фонду.

3) Розробка, затвердження та успішний початок впровадження довгострокової Програми термомодернізації багатоквартирних житлових будинків міста, як складової частини реалізації ПДСЕР.

Загальна вартість: 772579 Євро

Донор: Європейський Союз

Виконавець: Долинська міська рада Івано-Франківської області (код згідно з ЄДРПОУ 04054317); Комунальне підприємство «Управління комунального майна» Долинської міської ради

Реципієнт: Івано-Франківська обласна державна адміністрація

Грант Програми «Демо-Україна»

Період реалізації: : 01.01.2012 - 31.12.2016

Мета проекту: Фінансування невеликих енергоефективних проектів в секторі централізованого теплопостачання в Україні.

Загальна вартість: 7377815 Євро

Донор: Шведська міжнародна агенція з розвитку і співпраці (SIDA)

Виконавець: Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО); АТ «Axis Industries», Литовська Республіка; ТОВ «Бруната», Республіка Болгарія; ТОВ «Завод енергетичного обладнання «ДАН»

Реципієнт: Державне міське підприємство «Івано-Франківськтеплокомуненерго» Івано-Франківської міської ради.

Зберігаючи енергію – зберігаємо майбутнє. Проект транскордонного партнерства Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна HUSKROUA / 0901¹

Період реалізації: 10.12.2010 - 09.12.2011.

Загальний бюджет проекту: 80 662,00 €

Мета проекту: підтримати розробку і впровадження енергоефективних технологій через спільну діяльність студентів, представників бізнесу і місцевих органів влади Івано-Франківського і Марамурського регіонів.

Проект USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні»²

Підтримка розроблення стратегічного Плану дій зі сталого енергетичного розвитку (ПДСЕР)

За участі Проекту USAID протягом 2014-2015 років було розроблено та прийнято рішенням міської ради №1807-56 від 28.07.15 р. «Про Програму сталого енергетичного розвитку м.Івано-Франківська на період до 2020року (ПДСЕР)³.

Основою для розроблення комплексу енергоефективних заходів, які увійшли до ПДСЕР, стали результати проведених енергетичних аудитів в основних секторах міської інфраструктури. У дослідженнях брали участь провідні фахівці України, які разом зі спеціалістами міськвиконкому та комунальних підприємств розробили по кілька десятків інвестиційних проектних пропозицій. Оновлений документ був представлений громаді.

---

¹ <http://www.huskroua-cbc.net>

² <http://www.merp.org.ua>

³ <http://www.mvk.if.ua/uploads/files/32506.pdf>

Реалізація ПДСЕР у повному обсязі дозволяє досягти скорочення викидів CO₂ до 2020 року на 114,9 тис. т/рік, або 20,15% базового (2010) року. Очікується, що зменшення споживання всіх основних видів енергетичних ресурсів становитиме понад 414 тис. МВт·год/рік.

Інвестиційна підтримка

В рамках проекту наявні проектні пропозиції зібрані у каталог інвестиційних проектів. Для кожного проекту включеного до ПДСЕР фахівці з фінансово-інвестиційного та стратегічного планування визначили оптимальні джерела і стратегію фінансування. До Каталогу увійшли найбільш інвестиційно привабливі проекти з оновленого ПДСЕР, а також ті проекти та заходи, що містили максимальний економічний, кліматичний та/або соціальний ефект.

Каталог інвестиційних проектів дозволяє розширити можливості міста в залученні інвестицій із різних джерел (для реалізації ПДСЕР Івано-Франківська передбачено 10 можливих джерел фінансування), а також підвищити ефективність виконання завдань ПДСЕР.

Інформація в Каталогі наведена у розрізі муніципальних секторів:

- 1) тепlopостачання;
- 2) водopостачання та водовідведення;
- 3) громадських будівель;
- 4) транспорту;
- 5) житлових будинків;
- 6) освітлення тощо.

Для кожного муніципального сектору запропонований перелік проектних пропозицій. Всі фінансові показники проектів оцінено, виходячи з 15-річного горизонту планування. Для оцінювання фінансових потоків проектів використано прогноз цін на енергоносії та енергетичні послуги. За кожною проектною пропозицією визначено обсяги інвестицій і показники економічної ефективності.

Загальний обсяг фінансування інвестиційних проектів у період 2015 - 2020 роки оцінюється сумою 1 443,7 млн грн.

Удосконалення системи енергетичного менеджменту

Проект USAID надає місту підтримку в створенні системи муніципального енергетичного менеджменту. В Івано-Франківську триває впровадження системи обліку та аналізу споживання енергоносіїв і комунальних послуг бюджетними закладами міста з використанням спеціалізованого програмного забезпечення. Здійснюється внесення інформації в базу даних єдиної автоматизованої системи енергетичного і бюджетного моніторингу споживання енергетичних ресурсів комунальними закладами за програмою розробника «ФІАТУ».

За підтримки проекту USAID місто розробило Положення «Про муніципальну систему енергетичного менеджменту Івано-Франківська», яке було затверджене рішенням міської ради від 07.07.2016р. №451¹. Прийняття цього документу дозволяє удосконалити функціонування системи енергоменеджменту в місті та залучити до неї усі бюджетні установи.

Інформаційне сприяння

---

¹ <http://www.namvk.if.ua/dt/43026/>

Проектом USAID в місті на 16 білбордах розміщено зовнішню соціальну рекламу «Утеплюйтесь правильно!». У червні 2015 року в Івано-Франківську проведені Дні Сталої Енергії. Івано-Франківське обласне телебачення «Галичина» протягом лютого-травня здійснювало трансляцію програми «Твій дім», створеної за підтримки Проекту USAID на UA:ПЕРШОМУ. У 2016 році п'ять шкіл міста взяли участь у всеукраїнському конкурсі з енергозбереження в рамках Проекту USAID. Спеціалізована школа №11 з поглибленим вивченням англійської мови стала однією з переможниць конкурсу.

Висновок: Оцінюючи відповідність нормативно-правового забезпечення в сфері енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії в Івано-Франківській області вимогам Угоди про асоціацію та розпорядженню КМУ «Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною та ЄС» слід констатувати наступне:

- 1) чинні нормативно-правові акти області в сфері енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії прийняті у відповідності з нормативно-правовим регулюванням центрального рівня, зокрема документів по імплементації угоди, та враховують директиви ЄС з енергоефективності та відновлювальних джерел енергії (Івано-Франківщина входила до складу 6 регіонів «спеціального пілотування» компоненту з енергоефективності, в рамках якого було підготовлено пропозиції до Концепції регіональної стратегії з енергозбереження, підвищення енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергії в сільській місцевості);
  - 2) питання енергоефективності враховані у Стратегії розвитку Івано - Франківської області на період до 2020 року через визначення операційної цілі 1.3 «Забезпечення енергоефективності», яку передбачається досягнути через розв'язання 2-х комплексних завдань – підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами та підтримка альтернативної енергетики;
  - 3) в області діє 4-и регіональних та 1-а обласна цільові програми, які втілюють положення Угоди в сфері енергоефективності та відновлювальної енергетики. В контексті реформування енергетичного сектору за стандартами ЄС передбачені програмами завдання та заходи націлені на забезпечення енергоощадливості шляхом:
    - сприяння реалізації енергозберігаючих заходів фізичними особами, ОСББ, ЖБК;
    - техніко-технологічного вдосконалення енергетичної складової в промисловості області;
    - організаційно-технічного стимулювання енергоощадливості у бюджетній сфері;
    - оптимізації паливного балансу регіону, зокрема, шляхом запровадження систем електроопалення і водопідігріву акумуляційного типу та технологій з використанням альтернативних та відновлюваних джерел енергії.
- Окремими програмними рішеннями акумулюються бюджетні кошти на:
- співфінансування за рахунок бюджету мікропроектів з енергоефективності на рівні громад;
  - облаштування мереж зовнішнього освітлення;
  - запровадження економного енергозабезпечення закладів культури.
- 4) програмні рішення в сфері енергоефективності носять системний характер, передбачають створення організаційних передумов для запровадження механізмів реалізації програм;
  - 5) недоліком чинних програм з забезпечення енергоефективності в області є дисбаланс, який має місце між поставленими завданнями та доступним ресурсним забезпеченням, що унеможлиблює досягнення поставлених цілей та завдань;

- 6) моніторинг реалізації проектів з енергоощадливості та відновлювальної енергетики засвідчує залучення для цілей енергоощадливості ряду фінансових ресурсів поза бюджетом, що свідчить про розуміння населенням та спільнотами необхідності енергоощадливого ставлення до ресурсів та про їх готовність витратити кошти на досягнення енергоефективності (частково це результат реалізації на території ряду проектів технічної допомоги);
- 7) в області відсутні програмні напрацювання механізмів залучення інвесторів до реформування енергетичного сектора;
- 8) вимагають подальшого опрацювання і впровадження сучасні механізми фінансування енергозбереження в бюджетній сфері, зокрема ЕСКО-контракти.

2.2. Аналіз енергоефективності і розвитку відновлювальної енергетики

Загальна характеристика ситуації

Початок активної діяльності обласних органів влади з забезпечення енергоефективності та енергозбереження поклало прийняття «Програми енергоефективності Івано-Франківської області на 2009 – 2012 роки» (рішення № 931-34/2009 від 27.11.2009р.)¹. Загальний бюджет програми становив 4531150,58 тис. грн. і передбачав заходи, що мали привести до значної економії споживання паливно-енергетичних ресурсів. Проте програма не була реалізована, наслідком чого стало зростання споживання ресурсів з 4,5 млн. т. у. п. в 2009 році² до 6 млн. т. у. п. в 2012 році без врахування споживання палива Бурштинською ТЕС³. В рейтингу енергоефективності регіонів України в 2013 році Івано-Франківська область посідала 11 місце з загальним показником ефективності 58,1 %.

Примітка: Офіційні звіти обласної ради про хід виконання задекларованих програм на сайтах обласних органів влади відсутні).

Ключові проблеми в сфері енергетики області вперше системно були визначені Стратегією розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року» (рішення обласної ради №1401-32/2014 від 17.10.2014 р.) (на сайті обласної ради документ не розміщено)⁴:

- надмірна енергомісткість (кількість витраченої енергії на виробництво одиниці продукції) продукції промислових підприємств;
- критична залежність виробництва теплової енергії від імпортованого природного газу (більше 90%);
- критично низький рівень енергоефективності (енергетичні параметри) житлових та громадських будівель (близько 270 КВт.год/кв. м);
- надзвичайна низька ефективність та зношеність ТЕЦ і котелень в системах тепло генерації;
- критична зношеність мереж систем централізованого тепlopостачання у містах;
- відсутність системного підходу до споживання енергоресурсів в побуті.

Основні шляхи розв'язання проблем, визначені стратегічною політикою регіону:

- впровадження системи енергоменеджменту в бюджетній сфері за стандартами ISO 50001;
- зниження залежності систем теплогенерації від природного газу заміщенням його місцевими та альтернативними видами палива;
- оптимізація магістральних мереж та використання локальних систем теплозабезпечення в мікрорайонах міст;
- використання для підігріву води в бюджетних будівлях сонячних колекторів;
- розвиток альтернативної енергетики тощо.

Очікувані результати:

- скорочення обсягів енергоспоживання в бюджетних установах області;
- зниження споживання природного газу в господарському комплексі області;
- збільшення частки відновлюваних джерел енергії у структурі споживання ПЕР області із забезпеченням максимальної частки місцевої енергетичної складової у використовуваних відновлюваних джерел енергії;
- зменшення шкідливих викидів в атмосферу.

---

¹ <http://www.orada.if.ua>

² <http://cba.org.ua>

³ <http://www.if.gov.ua>

⁴ Там же.

- зниження частки імпортованого природного газу в структурі ПЕР в системах теплопостачання міст та селищ області;
- зниження енергетичних параметрів окремих будівель бюджетної сфери;
- зниження втрат в магістральних мережах систем теплопостачання шляхом їх оптимізації.

Індикатори:

- динаміка споживання ПЕР в закладах бюджетної сфери;
- енергетичні параметри бюджетних будівель після часткової модернізації;
- відсоток втрат теплової енергії в магістральних мережах після їх оптимізації;
- частка бюджетних закладів, забезпечена системами підігріву води на сонячних колекторах;
- кількість реалізованих інвестиційних проектів з енергоефективності;
- кількість котелень на альтернативному паливі;
- виробництво електричної енергії з нетрадиційних відновлюваних джерел енергії.

Основним механізмом реалізації регіональної політики в сфері енергоефективності є цільові програми. В області прийнято та діє низка документів, що пов'язані з розвитком енергоефективності та відновлювальної енергетики в регіоні (див.п.1).

«Програма енергозбереження для населення Івано-Франківської області на 2015-2018 роки» (рішення обласної ради від 16.10.2015. № 1836-39/2015¹ передбачає відшкодування частини відсоткової ставки за кредитами, отриманими населенням (фізичними особами, ОСББ, ЖБК) на заходи з енергозбереження на протязі 2015 – 2018 років в сумі 3,2 млн. грн. (1 млн. грн. щороку) з обласного бюджету та популяризацію економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження, підвищення освітнього рівня населення у цій сфері на суму 350 тис. грн. за три роки.

За даними обласної ради станом на 01.01.18 року в області видано 5057 «теплих» кредитів, які впровадили енергоефективні заходи на суму майже 124,0 млн. гривень. Кількість учасників програми збільшилась у порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 32 відсотки. В рамках обласної програми відшкодування частини відсотків за «теплыми» кредитами з обласного бюджету використано кошти в сумі 1,0 млн. гривень.

Стан впровадження місцевих програм відшкодування відсотків в сфері енергозбереження (за даними Держенергоефективності)²

	Всього програм	З бюджетом	Бюджет, грн.	Профінансовано
Івано-Франківська	10	5	2 310 000	1 110 176

Надано кредитів на придбання енергоефективного обладнання станом на 11.12.2017 (за даними Держенергоефективності)³

Назва регіону	Надано кредитів, млн. грн.	Населенню, млн. грн.	ОСББ / ЖБК, млн. грн.
Івано-Франківська	261,42	231,3	2,13
Україна (середнє)	210,50	184,3	8,77

За даними Держенергоефективності в 2017 році в Івано-Франківській області діяло 5 програм з затвердженим бюджетом 2,260 млн. грн. Всього було надано 4241 кредити на суму 1110176 грн. Частка домогосподарств, що уклала договори на «теплі» кредити становила близько 1,0 %.

¹ <http://www.orada.if.ua>

² <http://saee.gov.ua/>

³ Там же.

Стан прийняття програм відшкодування відсотків по кредитах в сфері енергозбереження в 2017 році
 За даними Держенергоефективності (<http://saee.gov.ua>)

Область / район	Програма	Об'єкт відшкодування	Бюджет	Що відшкодовується	Частка відшкодування	Профінансовано, кількість	Вартість, грн.
Івано-Франківська обл.	З бюджетом	Фіз. Особи, ОСББ	1 200 000	Частина ставки	0,15 матеріали 0,20 - котли	4 223	1 000 000
Долинський	З бюджетом	Фізичні особи	10 000	Частина ставки	0,15 матеріали 0,20 - котли	11	4 696
Верховинський	Без бюджету	Фізичні особи	30 000	Частина ставки	0,15 – 0,20		
Надвірнянський	Без бюджету	Фіз. Особи, ОСББ	15 000	Частина ставки	0,15 – 0,20		
Галицький	З бюджетом	Фіз. Особи, ОСББ	50 000	Частина ставки	0,15 – 0,20		
Косівський	Без бюджету	Фізичні особи		Частина ставки	0,15 – 0,20		
Городенківський	Без бюджету	Фізичні особи		Частина ставки	0,15 – 0,20		
м. Івано-Франківськ	Без бюджету	ОСББ, ЖБК	500 000	Частина тіла кредиту	0,20		
м. Долина	З бюджетом	Фізичні особи	50 000	Частина ставки	0,15 матеріали 0,20 - котли	3	2 117
м. Олександрія	З бюджетом	ОСББ, ЖБК	1 000 000	Частина тіла кредиту	0,20	4	103 363
м. Світловодськ	Без бюджету	Фізичні особи	50 000	Частина ставки			
Всього			2 260 000			4 241	1 110 176

В рамках обласної програми «Теплий заклад культури Прикарпаття» на 2016-2020 роки» (рішення від 25. 12. 2015 № 46-2/2015¹ передбачається:

- встановлення 77 міні-котелень;
- реконструкція, заміна та ремонт системи опалення у 85 закладах;
- встановлення автономного опалення (котли на твердому паливі, пічне опалення у 80 закладах);
- заміна вікон у 30 закладах;

Регіональна цільова програма зовнішнього освітлення селищних та сільських населених пунктів області до 2020 року» (рішення від 25.12.2015. № 53-2/2015² ставить завдання:

- забезпечити реалізацію державної політики щодо регіонального розвитку, передусім у сфері благоустрою житлово-комунального господарства;
- забезпечити сталу та ефективну роботу підприємств, що надають послуги із зовнішнього освітлення, чим одночасно підвищити рівень безпеки систем життєзабезпечення селищних та сільських населених пунктів;
- поліпшити якість житлово-комунального обслуговування сільського населення;
- знизити кількість аварійних ситуацій на об'єктах зовнішнього освітлення;
- створити умови для безпечного руху автотранспорту та пішоходів;
- створити ефективну систему обліку та регулювання споживання електричної енергії, раціональне її використання для освітлення населених пунктів області;
- скоротити витрати енергії, підвищити енергоефективність освітлення вулично-дорожньої мережі.

Бюджет програми в 2016 – 2020 роки становив 12 млн. грн., з них 9 млн. грн. з обласного бюджету та 3 млн. грн. з місцевих бюджетів.

З огляду на статистичні дані за період 2016 – 2020 роки заходи програм були виконані не в повному обсязі. За даними Міністерства регіонального розвитку 81 % домогосподарств області опалюються за рахунок газу (46 % в середньому по Україні) і лише 9 % за рахунок альтернативних джерел (16 % в середньому по Україні). За показником встановленої потужності котелень на ВДЕ область посідає 4-те місце в Україні з показником 93 Гкал/год. або близько 14,1 % від загальної потужності котелень³. Рівень впровадження енергозберігаючих джерел світла у зовнішньому освітленні населених пунктів залишається на доволі низькому рівні і становить близько 26,0 %⁴.

Реалізація Програми енергоефективності та розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії Івано-Франківської області на 2016-2020 роки» (рішення від 10.06.2016 року № 230-5/2016)⁵ покликана забезпечити розв'язати комплекс невідкладних завдань в енергетичній сфері області, а саме:

- зменшити залежність України від імпортованих енергоносіїв, обсяг споживання органічного палива, техногенний вплив на довкілля і підвищити рівень екологічної безпеки систем теплопостачання;
- створити нові робочі місця;
- оптимізувати структуру енергетичного балансу держави, зокрема забезпечити зменшення частки природного газу та нафтопродуктів, вугілля і торфу, заміщення їх іншими

---

¹<http://www.orada.if.ua>

²<http://www.orada.if.ua>

³<http://energymagazine.com.ua>

⁴<http://www.minregion.gov.ua>

⁵<http://www.orada.if.ua>

видами енергетичних ресурсів, насамперед отриманими з альтернативних джерел енергії, та вторинними енергетичними ресурсами;

- підвищити рівень теплозабезпечення населення та зменшити обсяг використання природного газу для виробництва теплової енергії, необхідної для опалення житлового фонду, будівель бюджетних установ – на 35 відсотків;
- зменшити видатки з обласного і місцевих бюджетів на оплату надання комунальних послуг з енергозабезпечення бюджетним установам;
- забезпечити зменшення на 15 відсотків споживання імпортованого природного газу;
- зменшити обсяг капітальних вкладень у проведення заміни теплоенергетичного обладнання на підприємствах комунальної енергетики, промисловості та нафтогазового комплексу;
- зменшити на 15-20 відсотків обсяг використання природних ресурсів (води, корисних копалин, атмосферного повітря тощо) за рахунок зменшення обсягу споживання паливно-енергетичних ресурсів;
- забезпечити зменшення на 15-20 відсотків обсягу викидів забруднювальних речовин.

Бюджет програми становить 4,4 млрд. грн. на п'ять років (тис. грн.) (див.п.1). Кошти планується спрямувати на заходи з розвитку енергоефективності, такі як: розвиток енергоменеджменту та енергоаудиту, модернізація котелень та інфраструктури, термомодернізація будівель, тощо.

Недоліком досліджуваної програми є відсутність підтвердження її завдань конкретними заходами з розвитку альтернативної енергетики. Проте не дивлячись на це, альтернативна енергетика розвивається в Івано-Франківській області доволі активно, і за цим показником область сьогодні виходить в лідери в Західному регіоні України.

За даними НКРЕ в області діє 25 об'єктів альтернативної енергетики загальною потужністю 65,32 МВт (без врахування об'єктів приватних домогосподарств). Згідно даних місцевих ЗМІ найближчим часом планується ввід в експлуатацію ще кількох об'єктів. Також місцевими органами влади на сьогодні виділено 17 земельних ділянок з цільовим призначенням «будівництво об'єктів альтернативної енергетики».

Ліцензії надані НКРЕ на діяльність в сфері відновлювальної енергетики станом на 12.02.2018 (за даними НКРЕ)¹

	Сонячна	Вітрова	Гідроенергія	Біогаз	Всього
Кількість об'єктів	18	1	5	2	26
Потужність, МВт	45,29	6,4	3,47	10,16	65,32

Наявність сонячних електростанцій в приватних господарствах станом на 31.12.2017 (за даними Держенергоефективності)²

	Кількість, од.	Потужність, МВт
Івано-Франківська	173	3,10

Дані, які були представлені Івано-Франківською ОДА (Додаток 1.2) мають дещо застарілий характер і відрізняються від даних, оприлюднених центральними органами державної влади, що свідчить про проблеми із систематизацією інформації стосовно розвитку сфери енергетики в області. Також характерним є відсутність звітів про хід виконання завдань прийнятих обласною радою програм, незважаючи на задеклароване в них періодичне звітування.

¹ <http://www.nerc.gov.ua/>

² <http://sae.gov.ua/>

Сонячна енергетика Івано-Франківської області
(за даними НКРЕ) ¹

Станція	Розташування	Власник	Адреса Власника	Потужність, МВт
Сонячна електростанція	Богородчанський р-н. с. Старі Богородчани, вул. Січових стрільців, 194	ТОВ «СЕ Богородчанська-1»	Богородчанський р-н. с. Старі Богородчани, вул. М. Черемшини, 2	2,80
Сонячна електростанція	Тисменицький р-н, с. Радча, вул. Тракторна, 23	ТОВ «Геліос Енерджі»	Тисменицький р-н, с. Радча, вул. Фуштуя, 5	3,99
Сонячна електростанція	Тисменицький р-н, с. Радча, вул. Тракторна, 19	ТОВ «Фото Енержі»	Тисменицький р-н, с. Радча, вул. Тракторна, 23	4,83
Сонячна електростанція	Тисменицький р-н, с. Радча, вул. Тракторна, 17	ТОВ «Солар Енержі»	Тисменицький р-н, с. Радча, вул. Тракторна, 23	4,43
Сонячна електростанція	Тисменицький р-н, с. Радча, вул. Тракторна, 21	ТОВ «Геліос-ІФ»	Тисменицький р-н, с. Радча, вул. Тракторна, 23	4,48
Сонячна електростанція	Снятинський р-н, с. Попельники	ТОВ «Солар Карпати»	Снятинський р-н, с. Попельники, вул. Шевченка, 20	4,13
Сонячна електростанція	Снятинський р-н, с. Ганьківці, вул. Січових Стрільців, 40	ТОВ «Солар Карпати»	Снятинський р-н, с. Попельники, вул. Шевченка, 20	2,99
Сонячна електростанція	Снятинський р-н, с. Хутір-Будилів, вул. Баронська, 1Н	ТОВ «Інфініті Енерджі»	м. Львів, вул. Люблинська, 104	3,80
Дахова СЕС	м. Івано-Франківськ, вул. Ботанична, 2	ТОВ «Скайфол Енерджі»	м. Івано-Франківськ, с. Микитинці, вул. Декабристів, 52	0,06
Дахова СЕС	м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 22	ТОВ «Скайфол Енерджі»	м. Івано-Франківськ, с. Микитинці, вул. Декабристів, 52	0,06
Сонячна електростанція	м. Івано-Франківськ, вул. Дністровська, 26	ТОВ «Файн-Ел»	Тисменицький р-н, с. Підлісся, вул. Б. Хмельницького, 33	0,53
Сонячна електростанція	Тисменицький р-н, с. Стриганці, вул. Незалежності, 41А	ТОВ «Файн-Ел»	Тисменицький р-н, с. Підлісся, вул. Б. Хмельницького, 33	0,53

¹ <http://www.nerc.gov.ua>

Сонячна електростанція	Тисменицький р-н, с. Підліся, ур. Рінь	ТОВ «Файн-Ел»	Тисменицький р-н, с. Підліся, вул. Б. Хмельницького, 33	0,49
Сонячна електростанція	Тисменицький р-н, с. Радча, вул. Тракторна, 25	ТОВ «Солар-ІФ»	Тисменицький р-н, с. Радча, вул. Тракторна, 23	5,07
Сонячна електростанція	Богородчанський р-н, с. Монастирчани, ур. За рікою	ТОВ «С Капітель»	М. Івано-Франківськ, вул.. Шевченка, 60/11	2,00
Дахова СЕС	м. Коломия, вул.. Тютюника, 11	ТОВ «Сонце покуття»	Богородчанський район, с. Богородчани, вул.. Шевченко, 63	0,47
Сонячна електростанція	м. Івано-Франківськ, вул. Хіміків, 23Б	ТОВ «Енсольт»	м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 7 оф. 203	0,13
Сонячна електростанція «Луквиця»	Богородчанський р-н, с. Луквиця, вул.. Міжгірська	ТОВ «Інвестмен енержі компанії»	М. Львів, вул.. Лубінська, 104	4,50
Всього потужність				45,29

*Вітрова енергетика Івано-Франківської області
(за даними НКРЕ)¹*

Станція	Розташування	Власник	Адреса Власника	Потужність, МВт
ВЕС «Шевченкове»	Долинський р-н, с. Шевченкове, ур «Обідний»	ТОВ «Вінд енерджі»	М. Луцьк, вул.. Шевченка, 13А, кв. 22	6,4
Всього				6,4

*Гідроенергетика Івано-Франківської області
(за даними НКРЕ)²*

Станція	Розташування	Власник	Адреса Власника	Потужність, МВт
Мала ГЕС	Верховинський р-н, с. Грамотне, р. Пробійна	ФОП Миронюк	Верховинський р-н, с. Пробійнівка	1,20
Пробійнівська ГЕС-2	Верховинський р-н, с.	ФОП Миронюк	Верховинський р-н, с.	0,18

¹ <http://www.nerc.gov.ua>

² <http://www.nerc.gov.ua>

	Пробійнівка, прилісок Черлений		Пробійнівка	
Снятинська ГЕС	м. Снятин	ТОВ «Енергоінвест»		0,80
Золотоліпська ГЕС	Глумацький р-н. с. Золота-Липа	ТОВ «Енергоінвест»		0,30
Міні ГЕС	Рожнятівський р-н, с. Сваричів, вул. Лесі Українки, 5	ТОВ «Гідропауер»	Рожнятівський р-н, с. Сваричів, вул. Лесі Українки, 5	0,99
Всього потужність				3,47

*Біоенергетика Івано-Франківської області
(за даними НКРЕ)¹*

Станція	Розташування	Власник	Адреса Власника	Потужність, МВт
Когенераційна установка	Тисменицький р-н, с. Рибне, ур. Конюшні, 2	ТОВ «Кліар Енержі»	Чернігівська обл, Корюківка, вул. Вокзальна, 24	0,66
Біогазова установка	Калуський р-н, с. Копанки, вул. Лісова, 1Г	ТОВ «Даноша»	Калуський р-н, с. Копанки, вул. Лісова, 1	9,50
Всього потужність				10,16

¹ <http://www.nerc.gov.ua>

Кількісні параметри енергоефективності та відновлювальної енергетики в динаміці. (за даними Івано-Франківської ОДА)

За даними ¹ в ході виконання завдань стратегії розвитку області до 2020 року на протязі 2015 – 2017 років в сфері енергоефективності було реалізовано ряд заходів.

На базі Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу відкрито наукове містечко «Нова енергія», що є сучасною платформою для отримання знань та ознайомлення з науковими досягненнями, новими розробками та новітніми технологіями у сфері енергетики, відновних джерел енергії (енергії сонця, води, вітру тощо).

Упродовж 2016 року реалізовано 12 місцевих інноваційних проектів у сфері енергоефективності за рахунок впровадження в області III фази проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» для громад сільських населених пунктів, розташованих у Надвірнянському, Калуському, Коломийському, Тисменицькому та Верховинському районах.

На сьогодні у бюджетній сфері області із 2199 котелень, 665 – працюють на альтернативних видах палива, з них 511 – на біопаливі, та 154 – опалюються електроенергією (30,2 % від загальної кількості), що дозволяє скоротити споживання природного газу понад 11,4 млн. куб. метрів у рік.

В області активно розвивається альтернативна енергетика. Об'єктами відновлюваних джерел енергії за 2017 рік, вироблено 27,35 млн. кВт год. електроенергії, що складає 0,25 відс. до загального обсягу виробленої електроенергії по області (в порівнянні з 2016 роком, виробництво електроенергії збільшилось на 74,3 відс., а в порівнянні з 2015 – на 81,6 відс.).

Ефективно функціонують такі об'єкти відновлюваних джерел енергії:

- три сонячні електростанції, загальною потужністю 10,626 МВт, виробництво яких за 2017 рік склало 10,6 млн. кВт/год. електроенергії;
- п'ять міні ГЕС, загальною потужністю 3,504 МВт., якими за 2017 рік вироблено 9,75 млн. кВт/год. електроенергії;
- біогазовий завод ТзОВ «Даноша», потужністю 1,1 МВт, річне виробництво склало понад 7 млн. кВт/год. електроенергії та 7283 Гкал теплової енергії.

У 2017 році введено в експлуатацію п'ять сонячних електростанцій (Снятинський район - 1, Тисменицький - 4), загальною потужністю понад 24 МВт. У найближчій перспективі планується ввести в експлуатацію ще шість сонячних електростанцій (у Снятинському районі – 2, у Тисменицькому районі – 4). Також планується завершення будівництва вітрової електростанції потужністю 6 МВт (с. Шевченкове Долинського району) та біогазового заводу (с. Тустань Галицького району). За даними НКРЕ ці об'єкти вже отримали ліцензії на зелений тариф і постачають електроенергію в мережу.

На заходи з енергозбереження на об'єктах бюджетної сфери (заміна вікон, утеплення фасадів, заміна та ремонт систем опалення тощо) у 2017 році виділено 20,6 млн. грн. з обласного бюджету та 62,5 млн. грн. – з місцевих бюджетів.

За рахунок впровадження енергозберігаючих заходів у 2017 році вдалось заощадити 75,4 тис. тонн умовного палива. Вартість зекономлених паливно-енергетичних ресурсів склала 404,3 млн. грн., що на 52,3 % більше в порівнянні з 2016 роком та на 60,4 % у порівнянні з 2015 роком.

---

¹ <http://www.if.gov.ua>

У 2017 році в рамках цільової програми енергоефективності та розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії Івано-Франківської області на 2016-2020 роки на заходи з енергозбереження у бюджетній сфері області з обласного бюджету виділено кошти в розмірі 1940 тис. грн. (за програмою фінансування з обласного бюджету мало становити 23250,0 тис. грн.).

У рамках реалізації програми енергозбереження для населення Івано-Франківської області на 2015-2018 роки спільно з банківськими установами (ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ АБ «Укргазбанк» та ПАТ КБ «Приватбанк») впроваджується ініціатива уряду зі стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів (див. п.п. «Загальна характеристика ситуації»).

Місто Коломия у складі консорціуму з містами Кам'янець-Подільський та Чернівці прийняла участь у реалізації проекту Німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ «Енергоефективність у громадах, Україна» в якості міста-партнера. Метою цього проекту була підтримка здатності місцевого самоврядування виконувати роль провідної сили в Україні щодо впровадження заходів з енергоефективності. Співпраця у проекті GIZ «Енергоефективність у громадах, Україна» сприяла покращенню енергоефективності об'єктів інфраструктури міста, скороченню обсягів споживання енергоресурсів та запровадження новітніх енергозберігаючих технологій.

Область була партнером проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», який передбачає підтримку на умовах співфінансування проектів місцевих громад у сфері використання альтернативних джерел енергії та застосування інноваційних енергоефективних технологій. Для впровадження заходів з енергозбереження та енергоефективності (в т.ч. із використанням відновлюваних джерел енергії) шляхом розвитку місцевого самоврядування, самоорганізації і соціальної активності населення було розроблено 32 мікропроекти сільських громад з 8 районів (Верховинського, Городенківського, Калуського, Коломийського, Косівського, Надвірнянського, Тлумацького та Тисменицького та 16 мікропроектів в містах Коломия та Надвірна (муніципальний компонент). Загальна вартість мікропроектів сільських громад становить понад 12 млн. грн. (з яких донорська допомога понад 7,5 млн. грн.), міських близько 5 млн. грн. (грант понад 2,5 млн. грн.). У 2016 році всі мікропроекти успішно завершені.

Примітка: на запит ІРР дані стосовно сучасного стану енергоефективності та енергозбереження в Івано-Франківській області представниками ОДА надані не були. Можна припустити, що місцева адміністрація не і достатній мірі володіє оперативною інформацією стосовно ситуації в області.

2.3. Індикатори моніторингу виконання Угоди про асоціацію в сфері енергоефективності станом на початок 2018р.

1) Частка оснащення багатоквартирних житлових будинків побудинковими приладами обліку теплової енергії

За даними Міністерства регіонального розвитку⁴¹ в області 73,0 % житлових будинків на сьогодні забезпечені побудинковими приладами обліку тепла (четверте місце в Західному регіоні України):

	Кількість будинків, од.	Оснащено приладами обліку, од.	Частка, %
Україна	80341	63905	79,5
Івано-Франківська	1147	837	73,0

Динаміка частки оснащення багатоквартирних будинків приладами обліку теплової енергії (за даними Міністерства регіонального розвитку), %⁴²

Регіон	2015	2016	2017
Україна	48,1	67,6	79,5
Івано-Франківська	45,5	64,6	73,0

2) Частка сумарної потужності котелень на альтернативних видах палива в регіоні, відсотків до загальної потужності котелень регіону.

За даними Міністерства регіонального розвитку⁴³ частка сумарної потужності котелень на альтернативних видах палива становить 14,1 % від загальної потужності котелень регіону (за кількістю – 30,2 % від загальної кількості котелень). За 2015 – 2017 роки приріст становив в середньому 31,0 % в рік.

Частка сумарної потужності котелень на альтернативних в видах палива, % (за даними Міністерства регіонального розвитку)⁴⁴

Регіон	2015	2016	2017
Івано-Франківська	8,5	9,1	14,1
Україна	4,1	9,4	10,3

При цьому слід зауважити, що частка домогосподарств, які опалюють домівки за рахунок альтернативних джерел складає 9 % від загальної кількості домогосподарств⁴⁵.

3) Частка домогосподарств, які уклали кредитні договори в рамках механізмів підтримки заходів з енергоефективності в житловому секторі за рахунок коштів державного бюджету (у тому числі із співфінансуванням з місцевих бюджетів), відсотків до загальної кількості домогосподарств регіону.

За даними Івано-Франківської ОДА⁴⁶ частка «тепліх» кредитів в 2017 році становила 1,1 %.

⁴¹ <http://www.minregion.gov.ua>

⁴² Там же.

⁴³ Там же.

⁴⁴ Там же.

⁴⁵ <http://energymagazine.com.ua>

*Частка господарств, які уклали договори на «теплі» кредити, %
(за даними Міністерства регіонального розвитку) ⁴⁷*

Регіон	2015	2016	I пв 2017
Івано-Франківська	0,7	1,0	1,1

В 2017 році в області видано 5057 «теплих» кредитів на впровадження енергоефективних заходів на суму майже 124,0 млн. гривень. Кількість учасників програми збільшилась у порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 30,6 відс., а в порівнянні з 2015 роком – на 118,6 відсотків. За 2017 рік з обласного бюджету використано кошти в сумі 1,0 млн. грн. на відшкодування частини відсотків за «теплыми» кредитами населенню.

4) Частка бюджетних установ регіону, з якими у звітному періоді було укладено енергосервісні договори, відсотків до загальної кількості бюджетних установ регіону.

Проекти по енергетичному менеджменту, термомодернізації установ та переведення на альтернативні види палива здійснювалися по мірі надходження бюджетних коштів або в рамках реалізації міжнародних проектів. Відповідні енергосервісні договори не уклалися.

5) Обсяги паливно-енергетичних ресурсів, спожитих у регіоні за звітний період на душу населення регіону, тонн нафтового еквіваленту.

Розрахункові дані Головного управління статистики в Івано-Франківській області показують, що по відношенню до 2016 року обсяг споживання паливно-енергетичних ресурсів в умовному паливі в області зріс і становив 1,27.

*Споживання паливно-енергетичних ресурсів, т.н.е.
(за даними Міністерства регіонального розвитку та розрахункові дані)⁴⁸*

Регіон	2015	2016	2017
Івано-Франківська	1,38	1,22	1,27

**6) Частка обсягу теплової енергії, виробленої в регіоні з альтернативних видів палива або відновлюваних джерел енергії за звітний період, відсотків до загального обсягу виробленої теплової енергії в регіоні за звітний період.
(за даними Міністерства регіонального розвитку)⁴⁹**

Регіон	2015	2016	2017
Івано-Франківська	12,9	13,8	14,1

7) Рівень впровадження енергозберігаючих джерел світла у зовнішньому освітленні населених пунктів, відсотків до загальної кількості світлоточок.

Дані стосовно рівня впровадження енергозберігаючих джерел світла у зовнішньому освітленні в Івано-Франківській області станом на кінець 2017р. відсутні. Відомо, щороку на реконструкцію вуличного освітлення обласним та місцевими бюджетами виділяється близько 2 млн. грн.

⁴⁶ <http://www.if.gov.ua>

⁴⁷ <http://www.minregion.gov.ua>

⁴⁸ Там же.

⁴⁹ Там же.

*Рівень впровадження енергозберігаючих джерел світла у зовнішньому освітленні, %
(за даними Міністерства регіонального розвитку)⁵⁰*

Регіон	2015	2016	2017
Івано-Франківська	24,5	26,0	нд
Україна	27,4	34,2	нд

8) Факт наявності плану заходів регіону в сфері енергозбереження та відновлювальної енергетики відповідно до Угоди про асоціацію та розпорядження КМУ про імплементацію Угоди

На сьогодні в Івано-Франківській області діє сім нормативних документів в сфері енергозбереження та відновлювальної енергетики (без врахування нормативних документів районів та міст):

- «Стратегія розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року» рішення облради №1401-32/2014 від 17.10.2014 р.⁵¹;
- «Програма соціально-економічного та культурного розвитку Івано-Франківської області» рішення облради № 764-20/2018 від 16.02.2018 ⁵²;
- «Програма енергозбереження для населення Івано-Франківської області на 2015-2018 роки» рішення облради №1836-39/2015 від 16.10.2015р.⁵³;
- «Регіональна цільова програма енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії області на 2016-2020 роки» рішення облради №230-5/2016 від 10.06.2016.⁵⁴;
- «Регіональна цільова програма впровадження в області III фази проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» на 2015-2018 роки» рішення облради № 1598-35/2015 від 23.04.2015⁵⁵;
- «Регіональна цільова програма зовнішнього освітлення селищних та сільських населених пунктів області до 2020 року» рішення облради № 53-2/2015 від 25.12.2015⁵⁶.;
- «Обласна програма «Теплий заклад культури Прикарпаття» на 2016-2020 роки» рішення облради № 46-2/2015 від 25. 12. 2015⁵⁷.

Документи містять плани заходів з розвитку енергозбереження та відновленої енергетики в регіоні. Фінансування заходів відбувається по мірі наявності коштів в обласному та місцевих бюджетах. Програми передбачають порядок їх моніторингу та звітування за ходом реалізації; на практиці порядок не забезпечується; дані моніторингу та звіти не оприлюднюються (виняток становить періодичний звіт, щодо реалізації Стратегії розвитку області на сайті ОДА).

⁵⁰ <http://www.minregion.gov.ua>

⁵¹ <http://www.if.gov.ua>

⁵² Там же.

⁵³ <http://www.orada.if.ua>

⁵⁴ Там же.

⁵⁵ Там же.

⁵⁶ Там же.

⁵⁷ Там же.

9) Співробітництво в сфері енергетичної безпеки та енергозбереження: факт реалізації програм/ проектів за участі країн ЄС (кількість), факт реалізації інших форм співпраці за участі країн ЄС (кількість).

Станом на початок 2018р. за участю країн ЄС в сфері енергетичної безпеки та енергозбереження виконуються **5-ть проектів** в рамках технічної допомоги (див. Міжнародні проекти розд.1).

За 2017р. за участі країн ЄС мали місце інші (крім або в рамках проектів) форми співпраці:

Міжнародні форуми (2)

- (1) 06. 10.2017р. - Енергія Змін 2017/ Power Shift 2017 – міжнародний форум «День сталої енергетики» (об'єднав активістів та представників громадських організацій для обміну знаннями і досвідом, які необхідні для вирішення проблеми зміни клімату).
- (2) 27.10.2017р. - III Міжнародний інвестиційно-Економічний форум «Партнерство та перспектива» (один із напрямків роботи - обговорення проблематики енергозбереження та альтернативної енергетики).

Тематичні конференції (3-и):

- (1) 28.02.2017р. - Дискусійний клуб «Енергоефективність: сучасний тренд чи необхідність?»
- (2) 25.03.2017р. - Міжнародна науково-практична конференція «Екогеофорум-2017. Актуальні проблеми та інновації», м. Івано-Франківськ.
- (3) 02.11.2017р. - конференція «Енергоефективність 2.0» м. Івано-Франківськ.

Семінари (3-и):

- (1) 26.01.2017р. семінар «Енергозбереження та відновлювальні джерела енергії. Інженерні рішення в сучасних будівлях», м. Івано-Франківськ.
- (2) 03.10.2017 р. семінар «Роль відновлювальних джерел енергії для сталого розвитку Івано-Франківської області», м. Богородчани.
- (3) 25.10.2017р. - регіональний семінар «Енергоменеджмент у бюджетній сфері: реалії енергоефективності без капіталовкладень», м. Івано-Франківськ.

Примітка: Представники області приймають участь в заходах в сфері енергоефективності та енергозбереження, що проводяться в Україні: 27 квітня 2017 року у III Національному Форумі енергоефективного партнерства «Енергетичний менеджмент: досвід кращих» співорганізатором якого є проект USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» разом із Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України, м. Київ; 11 – 12 травня 2017 року у тренінгу з практичного енергоаудиту для місцевих експертів проекту ЛІНК, м. Київ.

10) Регіональні ініціативи у сфері енергозбереження: факт регіональних програм стратегій/програм/проектів/заходів в сфері енергозбереження (кількість).

На початок 2018 року в сфері енергозбереження затверджено:

Стратегії (1):

- Стратегія – на рівні операційної цілі 1.3 «Забезпечення енергоефективності». частково в складі завдань Стратегії розвитку Івано-Франківської області до 2020р) (окрема регіональна *стратегія* в сфері енергозбереження *відсутня*).

Програми (5):

- «Програма енергозбереження для населення Івано-Франківської області на 2015-2018 роки».

- «Регіональна цільова програма впровадження в області III фази проекту ЄС/ ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» на 2015-2018 роки».
- «Регіональна цільова програма зовнішнього освітлення селищних та сільських населених пунктів області до 2020 року».
- «Обласна програма «Теплий заклад культури Прикарпаття» на 2016-2020 роки».
- «Програма енергоефективності та розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії Івано-Франківської області на 2016-2020 роки».

Проекти ініційовані (14 проектних ініціатив / 303 пооб'єктні заходи):

- в рамках обласної програми «Теплий заклад культури Прикарпаття» на 2016-2020 роки»:
  - 1) встановлення 77 міні-котелень;
  - 2) реконструкція системи опалення в 85 закладах бюджетної сфери;
  - 3) встановлення автономного опалення на альтернативних видах палива в 80 закладах;
  - 4) заміна вікон в 30 закладах.
- в рамках програми «Про цільову програму енергоефективності та розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії Івано-Франківської області на 2016-2020 роки»:
  - 5) проведення фахового енергоаудиту, енергообстеження закладів бюджетної сфери;
  - 6) проведення попереднього техніко-економічного обґрунтування;
  - 7) виготовлення проектно-кошторисної документації;
  - 8) створення системи моніторингу енергоносіїв в бюджетній сфері;
  - 9) в паливно-енергетичному комплексі програмою передбачено 14 заходів;
  - 10) в хімічній промисловості 3 заходи;
  - 11) в машинобудуванні 2 заходи;
  - 12) в легкій промисловості - 6 заходів;
  - 13) в деревообробній галузі – 2 заходи;
  - 14) в агропромисловому секторі – 4 заходи.
- в рамках регіональної програми зовнішнього освітлення селищних та сільських населених пунктів області до 2020 року» відсутні конкретні ініціативи в сфері енергозбереження та не передбачені бюджетні кошти для фінансування заходів програми.

II) Регіональні ініціативи в сфері відновлювальної енергетики: факт регіональних програм стратегій/програм/проектів/заходів в сфері відновлювальної енергетики (кількість).

Стратегії (1) (аналогічно п. 10).

Програми (1):

- «Програма енергоефективності та розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії Івано-Франківської області на 2016-2020 роки».

Проекти ініційовані: (4 проектні ініціативи / 126 пооб'єктні заходи):

в рамках програми «Про цільову програму енергоефективності та розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії Івано-Франківської області на 2016-2020 роки» заходи з альтернативної енергетики:

- 1) на підприємствах – 9;
- 2) в агропромисловій сфері – 2;
- 3) в житлово-комунальному господарстві – 6;
- 4) в бюджетній сфері – 109.

Проекти: реалізовані 26/173.

Ліцензії надані НКРЕ на діяльність в сфері відновлювальної енергетики станом на 2.02.2018

(за даними НКРЕ)⁵⁸

	Сонячна	Вітрова	Гідроенергія	Біогаз	Всього
Івано-Франківська	18	1	5	2	26

Наявність сонячних електростанцій в приватних господарствах станом на 31.12.2017
(за даними Держенергоефективності)⁵⁹

	Кількість, од.	Потужність, МВт
Івано-Франківська	173	3,10

Виділення земельних ділянок в регіонах для будівництва об'єктів альтернативної енергетики
(за даними Держенергоефективності)⁶⁰

	Кількість, од.
Івано-Франківська	17

12) Регіональні ініціативи в сфері забезпечення доступу соціально вразливих груп населення до енергоресурсів: факт регіональних програм стратегій/програм/проектів/заходів (кількість).

**Програм: обласних (1)
місцевих (10)**

Стан впровадження місцевих програм відшкодування відсотків в сфері енергозбереження
(за даними Держенергоефективності)⁶¹. 2017 рік.

	Всього програм	З бюджетом	Бюджет, грн.	Профінансовано
Івано-Франківська	10	5	2 260 000	1 110 176

Надано кредитів на придбання енергоефективного обладнання станом на 11.12.2017
(за даними Держенергоефективності)⁶²

Назва регіону	Надано кредитів, млн. грн.	Населенню, млн. грн.	ОСББ / ЖБК, млн. грн.
Івано-Франківська	261,42	231,3	2,13
Україна (середнє)	210,50	184,3	8,77

13) Інформаційні послуги зі сторони органів влади у сфері енергозбереження: факт наявності на сайті регіонального органу влади наступної інформації - регіональні нормативно-правові акти в сфері енергозбереження; наявність довідкових інформаційних матеріалів (посилань на інші Інтернет ресурси) для споживачів з питань енергозбереження (у разі наявності матеріалів їх актуальність – остання дата оновлення); наявність інформативних матеріалів з ціноутворення на енергоресурси (у разі наявності матеріалів їх актуальність – остання дата оновлення).

Сайт Івано-Франківської обласної адміністрації⁶³

⁵⁸ <http://www.nerc.gov.ua/>

⁵⁹ <http://sae.gov.ua/>

⁶⁰ <https://www.google.com/maps/>

⁶¹ <http://sae.gov.ua/>

⁶² Там же.

⁶³ <http://www.if.gov.ua>

Інформація про:

- наявні регіональні нормативно-правові акти в сфері енергозбереження – наявні:
з них інформація про хід виконання програм в сфері енергоефективності та енергозбереження - відсутня.
- довідкові матеріали для споживачів – наявні в формі новин;
- інформація по питаннях ціноутворення на енергетичні ресурси – наявна;

Представлено 18800 новин присвячених питанням енергозбереження та енергоефективності.

Тематичні позиції:

1) Документи⁶⁴: Програма енергоефективності області на 2010 – 2014 роки ; Програма соціально-економічного розвитку на 2017 рік; Стратегія розвитку області до 2020 року; База розпоряджень голови обласної адміністрації, включаючи сферу енергетики; Перелік цільових програм в області.

2) Інформація про Департамент промисловості та інфраструктури, що відповідає за стан енергоефективності⁶⁵. На сторінці оприлюднена наступна інформація: Структура департаменту. Положення про департамент. Нормативно-правова база. Графік прийому громадян. Новини. Програма енергоефективності області на 2010 - 2014 роки. Програма енергозбереження для населення Івано-Франківської області на 2015-2018 роки. База підприємств, діяльність яких може бути пов'язана з виробництвом та використанням біогазу-біометану. Об'єкти, які протребують енергомодернізації.

3) Поточний стан розрахунків за енергоносії в бюджетній сфері⁶⁶.

4) Сторінка Тарифи на енергоносії. Заходи з енергозбереження в умовах підвищення тарифів⁶⁷.

В основному інформація щодо енергозбереження подається у вигляді новин. Основним недоліком інформаційного забезпечення є складність пошуку інформації в зв'язку з недосконалим алгоритмом пошуку по сайту.

*Сайт Івано-Франківської обласної ради*⁶⁸

Інформація про:

- наявні регіональні нормативно-правові акти в сфері енергозбереження – наявні:
з них інформація про хід виконання програм в сфері енергоефективності та енергозбереження - відсутня.
- довідкові матеріали для споживачів – відсутні;
- інформація по питаннях ціноутворення на енергетичні ресурси – відсутня.

Матеріали з питань енергоефективності та енергозбереження представлені на сайтах районних адміністрацій області. В більшості випадків це інформація про наявні рішення обласної та місцевих рад в сфері енергоефективності та енергозбереження, новини про реалізацію даних програм та події в сфері енергоефективності, що відбуваються в районах області.

14) Інформаційні послуги зі сторони органів влади у сфері відновлювальної енергетики: факт наявності на сайті регіонального органу влади наступної інформації - регіональні нормативно-правові акти в сфері відновлювальної енергетики; наявність довідкових інформаційних матеріалів (посилань на інші Інтернет ресурси) для

⁶⁴ <http://www.if.gov.ua>

⁶⁵ Там же.

⁶⁶ Там же.

⁶⁷ Там же.

⁶⁸ <http://www.orada.if.ua>

споживачів з питань відновлювальної енергетики (у разі наявності матеріалів їх актуальність – остання дата оновлення).

Сайт Івано-Франківської обласної адміністрації⁶⁹

Інформація про:

- наявні регіональні нормативно-правові акти в сфері відновлювальної енергетики – наявні;
- довідкові матеріали для споживачів – наявні в формі новин;

Представлено 3830 новини, що присвячені питанням розвитку відновлювальної енергетики.

Сайт Івано-Франківської обласної ради⁷⁰

Інформація про:

- наявні регіональні нормативно-правові акти в сфері відновлювальної енергетики – наявні;
- довідкові матеріали для споживачів – відсутні;

На сайтах районних адміністрацій зустрічаються поодинокі матеріали, що присвячені альтернативній енергетиці. Переважно це передрук новин з сайту обласної адміністрації

15) Представлення інформаційних матеріалів з енергозбереження в регіональних ЗМІ: кількість тематичних передач по регіональному телебаченню, кількість тематичних передач по регіональному радіо, кількість тематичних публікацій в газетах, що видаються регіональними/місцевими органами влади.

Інформаційне агентство	Кількість публікацій
Галичина	401
Галицьке слово	109
Вісті Калущини	270
Гуцульський край	51
Західний кур'єр	15
News.if.ua	530
Франківчани	113
Стик	647
Правда	3190
Курс	2729
ІФпортал	306
Зміст	13
Галка	369
Вест інфо	102
Версії	316
Бріз	552
Бліц-інфо	905
Всього	10618

Канал	Кількість сюжетів
ТРК Карпати	13
ОТБ Галичина	304
ТРК Вежа	82

⁶⁹ <http://www.if.gov.ua>

⁷⁰ <http://www.orada.if.ua>

ТРК РАІ	13579
ТРК Надвірна	5
Всього	13983

16) Представлення інформаційних матеріалів з відновлювальної енергетики в регіональних ЗМІ: кількість тематичних передач по регіональному телебаченню, кількість тематичних передач по регіональному радіо, кількість тематичних публікацій в газетах, що видаються регіональними/місцевими органами влади.

Канал	Кількість сюжетів
ТРК Карпати	9
ОТБ Галичина	48
ТРК Вежа	8
ТРК РАІ	402
ТРК Надвірна	0
Всього	467

Інформаційне агентство	Кількість публікацій
Галичина	197
Галицьке слово	26
Вісті Калущини	27
Гуцульський край	24
Західний кур'єр	6
News.if.ua	175
Франківчани	32
Стик	238
Правда	889
Курс	188
ІФпортал	80
Зміст	5
Галка	70
Вест інфо	13
Версії	120
Бріз	103
Бліц-інфо	312
Всього	2505

17) Інвестиційні проекти регіону в сфері енергозбереження: кількість; обсяг інвестицій всього; темп зростання/зменшення (відсотків) по відношенню до початку періоду.

Станом на початок 2018 року приватних інвестиційних проектів в сфері енергоефективності та енергозбереження не виявлено. Всі інвестиції в даній сфері здійснювалися за рахунок Державного фонду регіонального розвитку, субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, місцевих бюджетів. В зв'язку з відсутністю оприлюднення звітів стосовно реалізації прийнятих програм та виконання бюджетів за програмами визначити точний обсяг інвестицій в сферу енергозбереження та енергоефективності на сьогодні неможливо.

Згідно прийнятих рішень з обласного бюджету в енергоефективність регіону на протязі 2015 – 2017 років мало бути виділено 7,1 млн. грн.

*Витрати обласного бюджету на енергозбереження 2015 – 2017 роки, тис. грн.
(за даними Івано-Франківської ОДА)*

Напрямок	2015	2016	2017	Всього
Реконструкція вуличного освітлення	500,0	1000,0	500,0	2000,0
Заходи з енергозбереження		1200,0	1500,0	2700,0
Теплі кредити		1200,0	1200,0	2400,0
Всього:	500,0	3400,0	3200,0	7100,0

18) Інвестиційні проекти в сфері відновлювальної енергетики: кількість; обсяг інвестицій всього; темп зростання/зменшення (відсотків) по відношенню до початку періоду.

Згідно рішення «Про цільову програму енергоефективності та розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії Івано-Франківської області на 2016-2020 роки» в області передбачено подальший розвиток альтернативної енергетики. На сьогодні виділено і підготовлено 17 ділянок загальною площею 126 га для створення об'єктів альтернативної енергетики, з них близько 8 ділянок для об'єктів вітрової енергетики.

Виділення земельних ділянок в регіонах для будівництва об'єктів альтернативної енергетики (за даними Держенергоефективності)⁷¹

Район	Сільська рада	Площа ділянки, га
Богородчанський	Луквицька	8,9
Галицький	Тустанська	0,1
Долинський	Белеївська	0,5
Долинський	Долинська міська рада	10,0
Долинський	Розточківська	1,7
Долинський	Розточківська	1,5
Долинський	Розточківська	4,0
Долинський	Станковецька	3,0
Надвірнянський	Гаврилівська	9,0
Надвірнянський	Пнівська	15,5
Надвірнянський	Пнівська	3,0
Тисменицький	Павлівська	11,0
Тлумацький	Палагицька	9,8
Тлумацький	Петрилівська	4,0
Тлумацький	Петрилівська	16,0
Тлумацький	Петрилівська	3,0
м. Бурштин	Бурштинська міська рада	25,0

Примітка: За даними Державної статистичної служби України в 2017 році в Івано-Франківській області в сферу виробництва електроенергії було інвестовано 463,3 млн. грн, що становило 13,1 % від загального обсягу інвестицій в промисловість області. На протязі 2015 – 2017 років середній приріст інвестицій в сферу енергетики становив 36,2 % в рік.

⁷¹ <https://www.google.com/maps/>

2015	2016	2017
250182	324573	463299

19) Інвестиційні проекти в сфері енергозбереження за участю іноземних інвестицій: кількість; обсяг іноземних інвестицій; темп зростання/зменшення (відсотків) по відношенню до початку періоду; обсяг іноземних інвестицій в енергозбереження в розрахунку на 1-у особу населення.

Інвестиційні проекти в сфері енергоефективності та енергозбереження в Івано-Франківській області за участю іноземних інвесторів на протязі 2015 – 2017 років не виявлені. В місцевих ЗМІ відсутні інформація про перспективи появи таких проектів найближчим часом.

20) Інвестиційні проекти в сфері відновлювальної енергетики за участю іноземних інвестицій: кількість; обсяг іноземних інвестицій; темп зростання/зменшення (відсотків) по відношенню до початку періоду; обсяг іноземних інвестицій в відновлювальну енергетику в розрахунку на 1-у особу населення

На сьогодні в Івано-Франківській області діє лише 1 іноземний інвестор в сфері альтернативної енергетики. Згідно з законом про конфіденційність статистичної інформації офіційні дані про обсяг іноземних інвестицій в енергетику області закриті. Проте за даними регіональних ЗМІ обсяг іноземних інвестицій в альтернативну енергетику в області в 2017 році становив 6,3 млн. дол. США.

21) Проекти, які фінансуються (повністю або частково) європейськими фінансовими установами в сфері енергозбереження: кількість (наростаючим підсумком), сума виділених європейськими фінансовими установами (наростаючим підсумком), сума освоєних засобів, виділених європейськими фінансовими установами (наростаючим підсумком).

Проекти, які фінансуються (повністю або частково) європейськими фінансовими установами в сфері енергозбереження (кредити ЄБРР, ЄІБ, банків країн ЄС):

Східноєвропейське партнерство з питань енергоефективності та екології (E5P)⁷³

Енергоефективність в громадських будівлях Івано-Франківська: дата затвердження 12.07.2015. Виконавець НЕФКО. Передбачається проведення енергозберігаючих заходів в 51 бюджетному закладі.

Загальна вартість: 8,00 млн. Євро:

з них

кредит: 5,00 млн. Євро;

грант: 2,40 млн. Євро

Проекти в рамках технічної допомоги:

всього (11)

з них діючі (5):

- 1) Проект ПРООН/ЄС «Місцевий розвиток орієнтований на громаду».
- 2) Проект ЄС «Угода мерів Схід».

⁷² <http://www.ukrstat.gov.ua>

⁷³ <http://ukraine-ru.e5p.eu/projects/>

- 3) Східноєвропейське партнерство з питань енергоефективності та екології E5P.
- 4) Підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери міста Івано-Франківська.
- 5) Зменшення енергоспоживання та викидів CO₂ в секторі багатоквартирних житлових будинків міста Долина.

завершені (6):

- 6) Проект «Демо-Україна».
- 7) Реалізація енергоефективних заходів міста Долина.
- 8) Вектор енергозбереження.
- 9) Реконструкція та модернізація системи централізованого теплопостачання міста Івано-Франківська.
- 10) Зберігаючи енергію – зберігаємо *майбутнє*. Проект транскордонного партнерства Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна HUSKROUA / 0901.
- 11) Грант Програми «Демо-Україна».

В рамках реалізації цих проектів в Івано-Франківській області було реалізовано близько 20 програм з модернізації котелень та систем теплопостачання, переведення котелень на альтернативне паливо, встановлення енергоефективного освітлення, утеплення багатоквартирних будинків та об'єктів бюджетної сфери, підготовлено та розпочато реалізацію 5 планів дій в місцевих органах влади по впровадженню енергоефективних технологій.

22) *Проекти, які фінансуються (повністю або частково) європейськими фінансовими установами в сфері відновлювальної енергетики: кількість (наростаючим підсумком), сума виділених європейськими фінансовими установами (наростаючим підсумком), сума освоєних засобів, виділених європейськими фінансовими установами (наростаючим підсумком).*

Проекти, які фінансуються (повністю або частково) європейськими фінансовими установами в сфері відновлювальної енергетики (кредити ЄБРР, ЄІБ, банків країн ЄС) відсутні

На сьогодні проектів в сфері відновлювальної енергетики, що фінансуються міжнародними донорами в Івано-Франківській області не виявлено.

23) *Суб'єкти підприємницької діяльності (СПД – юридичних осіб наростаючим підсумком), що застосовують енергетичні стандарти ЄС: кількість СПД, що впровадили енергетичні стандарти ЄС.*

Системні дані щодо оформлення енергетичних сертифікатів підприємствами області не оприлюднені.

Відомо: місто Долина Івано-Франківської області успішно пройшло сертифікаційний аудит за вимогами стандарту ISO 50001: 2011 року «Системи енергетичного менеджменту» і стало єдиним в Україні й першим в Східній Європі, котре отримає сертифікат відповідного міжнародного зразка ⁷⁴.

Івано-Франківський хлібокомбінат сертифікував виробництво відповідно європейських стандартів, що включало у себе використання енергоефективних технологій та енергозберігаючого обладнання⁷⁵.

---

⁷⁴ <https://dzerkalo.media>

⁷⁵ <http://versii.if.ua>

Станом на початок 2018 року Івано-Франківською митницею ДФС видано 1070 сертифікатів походження EUR.1 для експорту в країни ЄС. Також видано 2 інформаційні аркуші, які підтверджують статус уповноваженого (схваленого) експортера. Цією можливістю скористались такі підприємства Прикарпаття як ПАТ «Івано-Франківськцемент» і ТОВ «Або-Мікс», а на розгляді у митниці перебувають заяви ще 2 підприємств⁷⁶.

---

⁷⁶ <http://if.sfs.gov.ua>